

	Силабус навчальної дисципліни <u>“ОБСТЕЖЕННЯ ТА ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ’Я</u> <u>ЛЮДИНИ”</u>
Галузь знань	22 Охорона здоров’я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	І МС-22
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра клінічного медсестринства, акушерства і гінекології
Викладач курсу	Кандидат медичних наук, доцент Короткий Валерій Васильович
Контактна інформація викладача	Viber: (050)430-06-04 – Короткий В.В. E-mail: korval0047@gmail.com
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин – 150 Модулів – 3 Рік підготовки – 1 Семестр – 1 Лекції – 20 год. Практичні заняття – 60 год. Самостійна робота – 70 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Обстеження пацієнта” є нормативною дисципліною з спеціальності <u>223 Медсестринство</u> . Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої (фахової перед вищої) освіти необхідні знання для самостійної діагностики основних захворювань внутрішніх органів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи клінічного обстеження пацієнта при різних патологіях органів і систем людини, за допомогою яких виявляють ознаки або симптоми хвороб (симптоматологія або семіотика), групувати виявлені під час обстеження пацієнта ознаки захворювання в патогенетично зв’язані між собою синдроми, що і є підставою для постановки діагнозу. Отже, студенти вивчають дисципліну “Обстеження та оцінка стану здоров’я пацієнта”, проходять курс діагностики внутрішніх хвороб, головною метою якою є вивчення методик обстеження хворих, а також семіотики і синдромів захворювань та основ їх лікування.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: підвищення професійних знань та навичок при виконанні своїх функціональних обов’язків; форму-

	вання клінічного і системного мислення та використання інформаційних ресурсів. Основними завданнями вивчення дисципліни є: засвоєння теоретичних знань, набуття практичних вмінь та навичок, які необхідні для вирішення професійних завдань при обстеженні пацієнта, оцінки стану його здоров'я, встановлення діагнозу. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати: — формулювання тверджень здоров'я, хвороби, передхвороби, адаптації; — особливості збору анамнезу у людей різного віку; — роль спадкового та алергологічного анамнезу в діагностиці захворювань; — основні причини та механізм розвитку захворювань; — твердження “симптом” і “синдром”; — фізіологічні показники діяльності організму для різних вікових груп; — значення суб'єктивного, фізикальних і допоміжних методів обстеження в постановці діагнозу; — основи медичної етики та деонтології; — чинні накази та інструктивні листи МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я; вміти: — проводити суб'єктивне обстеження пацієнтів; — проводити об'єктивне обстеження (огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию); — проводити пальпацію (глибоку, поверхневу, бімануальну, ковзну, поштовхоподібну); — проводити перкусію (посередню, безпосередню, порівняльну, топографічну); — проводити аускультацию; — формулювати попередні діагнози; — виконувати всі види ін'єкцій, маніпуляцій; — складати план проведення медичної реабілітації при різних захворюваннях; — проводити навчання пацієнтів і членів їх родин з метою адаптації в стресових ситуаціях; — спілкуватися з пацієнтами різних вікових груп на засадах медичної етики та деонтології; — дотримуватися правил особистої гігієни, техніки безпеки та охорони праці.
Програмні результати навчання	ПРН 01. Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані. ПРН 02. Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта. ПРН 03. Планувати медсестринські втручання та реалізовувати їх. ПРН 04. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю. ПРН 05. Контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами з дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах. ПРН 06. Здійснювати медсестринське адміністрування.

	ПРН 07. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. ПРН 08. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. ПРН 09. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму. ПРН 10. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта. ПРН 11. Виконувати найпростіші методи фізіотерапії. ПРН 12. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта. ПРН 13. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму. ПРН 14. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби. ПРН 15. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження. ПРН 16. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану. ПРН 17. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій. ПРН 18. Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб. ПРН 19. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань. ПРН 20. Проводити медико-гігієнічну пропаганду. ПРН 21. Належно вести відповідну медичну документацію.
Політика курсу	Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією KOVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами. Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт. Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стан здоров'я з точки зору теорії адаптації. Методи клінічного обстеження пацієнтів	2
2	Обстеження дихальної системи	2
3	Обстеження стану серцево-судинної системи	2
4	Обстеження системи травлення, сечової системи	2
5	Обстеження органів кровотворення та ендокринної системи	2
6	Основні клінічні синдроми захворювань органів дихання	2
7	Клінічні синдроми недостатності кровообігу та порушення ритму серця	2
8	Діагностика синдрому ішемії та ушкодження міокарда. Особливості обстеження пацієнта з гіпертензивним синдромом	2
9	Клінічні синдроми порушень системи травлення, печінки, жовчних шляхів та сечової системи	2
10	Основні клінічні синдроми при захворюваннях органів кровотворення та ендокринної системи	2
	Разом:	20

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Здоров'я, передхвороба, хвороба. Суб'єктивний та об'єктивні методи обстеження пацієнтів	4
2	Суб'єктивний, об'єктивні та додаткові методи обстеження системи дихання	4
3	Суб'єктивний, об'єктивні та додаткові методи обстеження серцево-судинної системи	4
4	Обстеження системи органів травлення, сечової системи	4
5	Обстеження кровотворної та ендокринної систем	4
6	Модульний контроль 1. Методи клінічного обстеження пацієнтів.	4
7	Діагностика синдромів легеневої патології	4
8	Діагностика синдрому недостатності кровообігу та порушення ритму серця	4
9	Оцінка стану пацієнта з артеріальною гіпертензією	4
10	Прояви синдрому ішемії та ушкодження міокарда	4
11	Модульний контроль 2. Оцінка стану організму пацієнта при захворюваннями органів дихання та кровообігу.	4
12	Основні клінічні синдроми при захворюваннях шлунка та біліарної системи	4
13	Основні клінічні синдроми при захворюваннях сечової системи	4
14	Діагностика патології органів кровотворення та ендокринної системи	4
15	Модульний контроль 3. Оцінка стану організму пацієнта при захворюваннях травної, сечової систем, органів кровотворення та ендокринної системи.	4
	Разом:	60

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Обстеження пацієнта. Фактори ризику виникнення захворювань. <i>(Оформити сестринську історію хвороби)</i>	4
2	Техніка перкусії та аускультатії. <i>(Самостійне відпрацювання практичних навичок)</i>	4
3	Алгоритм проведення загального огляду пацієнта. <i>(Занести показники АТ, Р, ЧДР, t^0 тіла у листок лікарських призначень)</i>	4
4	Діагностичне значення ультразвукової діагностики. <i>(Охарактеризувати)</i>	4
5	Обстеження системи кровообігу. <i>(Підготувати мультимедійну презентацію)</i>	4
6	Рентгенологічні види обстеження органів травлення. <i>(Описати алгоритм проведення обстежень)</i>	4
7	Методи дослідження функціонального стану дихальної системи. <i>(Охарактеризувати)</i>	4
8	Плевральна пункція, її діагностичне значення. <i>(Алгоритм проведення)</i>	4
9	Диференціальна діагностики гіпертензивних кризів. <i>(Скласти порівняльну таблицю)</i>	4
10	Інструментальні методи діагностики роботи серця – ЕХО – КГ. ЕКГ – ознаки гострого інфаркта міокарда та стенокардії. <i>(Виготовити диференціальну таблицю ЕКГ – ознак ІМ, стенокардії)</i>	4
11	Аналіз шлункового та дуоденального вмісту. <i>(Оцінити результати дослідження)</i>	4
12	Відмінність серцевих та ниркових набряків. <i>(Скласти таблицю диференціальної діагностики)</i>	4
13	Ендоскопічне обстеження шлунка та кишечника. <i>(Занотувати)</i>	4
14	Показники загального аналізу периферичної крові, сечі та калу при диференціальній діагностиці жовтяниць. <i>(Скласти таблицю)</i>	4
15	Показники загального аналізу периферичної крові при різних видах анемії та лейкоїд. <i>(Оцінити результати дослідження ЗАК, скласти таблицю диференціальної діагностики)</i>	4
16	Обстеження пацієнтів з патологією щитоподібної залози. <i>(Відпрацювати методику)</i>	4
17	Методика виявлення внутрішньо- і зовнішньо-секреторної недостатності підшлункової залози <i>(Відпрацювати методику)</i>	4
18	Підготовка пацієнта до ультразвукового дослідження органів черевної порожнини. <i>(Відпрацювати методику)</i>	2
	Разом:	70

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова)

1. Медсестринство у внутрішній медицині: Навч. посібник /М.Б. Шегедин, І.А. Шуляр, Л.М. Подносова, Л.П. Дацко, О.Т. Шавала. — К.: Медицина, 2009.
2. Москаленко В.Ф., Сахарчук І.І. Пропедевтика внутрішніх хвороб. — Тернопіль: Книга плюс, 2007.
3. Обстеження та визначення стану здоров'я: Підручник / Т.О. Антропова, А.А. Пісарев, О.І. Колісниченко. — К.: Медицина, 2006. — 352 с.
4. Основи внутрішньої медицини. Пропедевтика внутрішніх хвороб/ За ред. проф. О.Г. Яворського. — К.: Здоров'я, 2000.

Допоміжна

1. Пропедевтика внутрішніх хвороб / Ю.І. Децик, Є.М. Нейко, Л.А. Пиріг та ін.; за ред. Ю.І. Децика. — К.: Здоров'я, 1998. — 504 с.
2. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. А.В. Єпішина. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.

	3. Пропедевтика внутрішніх хвороб / За ред. М.С. Расіна. — Полтава, 2004.																																																																					
Поточний та підсумковий контроль	Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов’язковим виставленням оцінки. Форма поточного контролю: усне опитування, тестовий контроль, вирішення ситуаційних задач, демонстрація методів і навиків обстеження пацієнта біля ліжка хворого. Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену. Екзамен складається з двох частин: тестового контролю за допомогою комп’ютера, який складається зі 100 тестових ситуаційних задач і контролю практичних навичок з методів клінічного обстеження пацієнта і лабораторно-інструментальних досліджень.																																																																					
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, дискусії, індивідуальні дослідження біля ліжка пацієнта. У разі роботи у дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOOGLE, Google, Classroom. Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програма електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних. Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися у соціальних мережах Viber, WatsAp (за вибором академічної групи)																																																																					
Необхідне обладнання	У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom. У режимі дистанційного навчання під час карантину. Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.																																																																					
Критерії оцінювання	<table><tr><th colspan="10">Схема нарахування та розподіл балів</th></tr><tr><th colspan="6">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th><th rowspan="3">СМО</th><th rowspan="3">ПМО</th><th rowspan="3">ECTS</th><th rowspan="3">За національною шкалою</th></tr><tr><th colspan="6">Модуль 1</th></tr><tr><th>T1</th><th>T2</th><th>...Tn</th><th>САП</th><th>МК 1</th><th>МО</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS. <table><tr><th colspan="3">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС</th></tr><tr><th>За 100-бальною шкалою</th><th>За національною шкалою</th><th>За шкалою ECTS</th></tr><tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td>A</td></tr><tr><td>80-89</td><td>добре</td><td>B</td></tr><tr><td>70-79</td><td>добре</td><td>C</td></tr><tr><td>60-69</td><td>задовільно</td><td>D</td></tr><tr><td>51-59</td><td>задовільно</td><td>E</td></tr><tr><td>35-50</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>FX</td></tr><tr><td>0-34</td><td>незадовільно з обов’язковим повтор-</td><td>F</td></tr></table>	Схема нарахування та розподіл балів										Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО											Шкала оцінювання: національна та ЄКТС			За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов’язковим повтор-	F
Схема нарахування та розподіл балів																																																																						
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою																																																													
Модуль 1																																																																						
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																																	
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС																																																																						
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																																				
90-100	відмінно	A																																																																				
80-89	добре	B																																																																				
70-79	добре	C																																																																				
60-69	задовільно	D																																																																				
51-59	задовільно	E																																																																				
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																																				
0-34	незадовільно з обов’язковим повтор-	F																																																																				

	ним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	
Питання до підсумкового контролю	ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ 1. Поняття здоров'я, передхвороби, хвороби. 2. Типи адаптаційних реакцій. 3. Прояви стрес-реакцій. 4. Значення стресу у формуванні патологічного процесу. 5. Визначення та аналіз поняття гомеостазу. 6. Залози внутрішньої секреції, що беруть участь у дотриманні гомеостазу. 7. Значення імунної та нервової систем у виникненні адаптаційної реакції. 8. Гормони надниркових залоз та їхнє біологічне значення для організму людини. 9. Суб'єктивне обстеження пацієнта медсестрою. Методика розпитування і збирання анамнезу. 10. Значення спадкового анамнезу в діагностиці захворювань. Захворювання, які передаються за спадковістю. 11. Домінантний та рецесивний типи спадковості (приклади захворювань). 12. Відмінність між генотипічними захворюваннями та генетичною схильністю. 13. Медична деонтологія, предмет її вивчення, завдання. Ятрогенія. Егогенія. 14. Визначення понять atopії та алергії, відмінність між ними. Псевдоалергійні реакції. 15. Клінічні форми алергійних захворювань. 16. Класифікація екзоалергенів за А. Адо. Харчові продукти, які часто спричиняють алергійні прояви. 17. Алергія, спричинена дією медичних препаратів. Фармацевтичні препарати, які часто приводять до медикаментозної алергії. Різниця між алергійними проявами та побічною дією медикаментів. 18. Особливості функціонування людини (комплекс хвороб) у похилому віці. Основні психологічні проблеми осіб похилого віку. 19. Основні зміни в роботі серцево-судинної системи залежно від віку пацієнта. 20. Артеріальний тиск. Методи визначення артеріального тиску. Нормальні величини артеріального тиску для пацієнтів різних вікових груп. 21. Зміни дихальної та травної систем у пацієнтів похилого віку. 22. Медична реабілітація. Завдання медичної реабілітації. 23. Об'єктивне обстеження пацієнта: огляд, перкусія, пальпація, аускультация. 24. Клінічна антропометрія. Правила визначення зросту і маси людини та їхнє значення для клініки. Індекс маси тіла (індекс Брока). 25. Вимірювання температури тіла. Фактори, що впливають на температуру тіла. 26. Гарячка. Типи температурних кривих; захворювання, для яких вони характерні. Криза та лізис гарячки. 27. Ендоскопічні методи дослідження. Лікувальна та діагностична ендоскопія. Протипоказання до проведення фіброендоскопії. 28. Методи рентгенологічних досліджень систем та органів. 29. Методи, за якими визначають функціональний стан дихальної системи. 30. Інструментальні методи функціональної діагностики роботи серця. 31. Ультразвукова діагностика. Суть цього діагностичного методу. Показники, які можна визначити при проведенні ЕхоКГ. 32. Принцип радіонуклідних методів дослідження. Радіоактивні ізотопи, які використовуються при цій методиці.	

33. Показники загальноклінічного аналізу периферичної крові.
34. Фізичні методи дослідження пацієнта.
35. Види перкусії: посередня та безпосередня, топографічна і порівняльна.
36. Синдроми, при яких виникають зміни перкуторного звуку: притуплений, тимпанічний та коробковий.
37. Загальний огляд пацієнта. Визначення стану вгодованості.
38. Визначення тургору шкіри. Типи шкірних висипань і ушкоджень.
39. Загальні ознаки нормальних і змінених нігтів.
40. Огляд кістково-суглобової системи. Дослідження активної та пасивної функції суглобів.
41. Формула і стан зубів.
42. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів.
43. Основні скарги пацієнта із захворюваннями органів дихання.
44. Дослідження дихання через ніс.
45. Можливі зміни при огляді грудної клітки.
46. Нормальні та патологічні форми грудної клітки.
47. Методика підрахування частоти дихальних рухів.
48. Частота дихальних рухів в нормі та в разі патології.
49. Пальпація грудної клітки. Визначення голосового тремтіння.
50. Порівняльна перкусія легень.
51. Топографічна перкусія легень. Екскурсія легень.
52. Межі легень у нормі.
53. Методика аускультації легень.
54. Зміни везикулярного дихання.
55. Місця вислуховування фізіологічного бронхіального дихання.
56. Синдроми та захворювання, при яких вислуховується патологічне бронхіальне дихання.
57. Механізм виникнення сухих і вологих хрипів.
58. Визначення поняття “крепітація”.
59. Захворювання, при яких вислуховується шум тертя плеври.
60. Методика визначення бронхофонії.
61. Характеристики дихання Чейн—Стокса, Біота, Куссмауля, Грокка—Фругоні.
62. Основні скарги хворого при захворюваннях серцево-судинної системи.
63. Можливі зміни при огляді ділянки серця.
64. Проведення пальпації серця за методом проф. С.Ф. Олійника.
65. Методика визначення частоти серцевих скорочень.
66. Визначення меж відносної серцевої тупості. Межі відносної серцевої тупості в нормі.
67. Визначення меж абсолютної серцевої тупості.
68. Можливі конфігурації серця в нормі та при патології.
69. Методика визначення ширини судинного пучка, його показник у нормі.
70. Основні та додаткові точки аускультації серця.
71. Види шумів серця.
72. Виявлення набряків при недостатності кровообігу.
73. Пальпація артеріального пульсу, його властивості.
74. Основні скарги хворого із захворюваннями органів травлення.
75. Огляд черевної стінки.
76. Методика поверхневої пальпації живота.
77. Методична глибока і ковзна пальпація за методом Образцова—Стражеска.
78. Методика визначення меж шлунку.
79. Методика пальпації печінки. Пальпаторні характеристики нижнього краю печінки.
80. Визначення розмірів печінки.

81. Методи визначення асцити. Пальпація жовчного міхура.
82. Виявлення основних симптомів захворювань органів травлення (методи Щоткіна—Блюмберга, Ортнера, Кера, Мерфі, френікус-симптом).
83. Пальпація підшлункової залози. Дослідження зовнішньо-секреторної функції підшлункової залози.
84. Основні скарги пацієнта із захворюваннями нирок і сечових шляхів.
85. Визначення добового діурезу та водного балансу.
86. Огляд ділянки сечового міхура. Пальпація ділянки нирок.
87. Визначення симптому Пастернацького.
88. Виявлення набряків ниркового походження.
89. Показники загальноклінічного аналізу сечі.
90. Основні скарги хворого із захворюваннями кровотворної системи.
91. Зміни шкіри і видимих слизових оболонок у гематологічних хворих.
92. Визначення стерналгії та осалгії.
93. Пальпація селезінки. Перкусія селезінки. Розміри селезінки в нормі.
94. Основні скарги пацієнта із захворюваннями ендокринної системи.
95. Огляд пацієнта з ендокринною патологією.
96. Методика пальпації щитоподібної залози.
97. Очні симптоми тиреотоксикозу.
98. Визначення толерантності до глюкози.
99. Тести для визначення пам'яті, здатність концентрувати увагу, абстрактне мислення у пацієнта.
100. Основні скарги пацієнта при патології нервової системи.
101. Стан свідомості хворого. Визначення понять “ступор”, “сопор”, “кома”.
102. Методика проведення пальце-носової проби.
103. Методика медсестринського обстеження черепно-мозкової іннервації.
104. Діагностичне значення симптомів Керніга, Брудзінського.
105. Перевірка абдомінальних рефлексів.
106. Методика виявлення симптомів попереково-крижового радикуліту.
107. Методика визначення гостроти зору, зорових полів, корнеального рефлексу, реакції зіниць на світло.
108. Стан кон'юнктиви у здорової особи.
109. Визначення ністагму, його значення.
110. Методика дослідження нюху.
111. Методика визначення слуху.
112. Особливості слуху в людей похилого віку.
113. Вигляд язика, слизової рота і ясен у здорової людини.
114. Визначення поняття “гінгівіт”.
115. Методика визначення стану шийних вен.
116. Обстеження черевної аорти, ренальних артерій.
117. Методика обстеження ходи пацієнта, її оцінювання.
118. Визначення та оцінювання м'язової сили.
119. Визначення повноти функції суглобів.
120. Особливості пальпації суглобів при поліартритах.
121. Особливості пальпації грудних залоз.
122. Пальпація живота при вагітності.
123. Методика виявлення кил. Види кил.
124. Можливі зміни при пальцевому дослідженні прямої кишки в чоловіка та жінки.
125. Види кашлю.
126. Пальпаторні, перкуторні, аускультативні ознаки синдрому ущільнення легеневої тканини.
127. Пальпаторні, перкуторні, аускультативні ознаки рідини у плевральній порожнині.
128. Пальпаторні, перкуторні, аускультативні ознаки синдрому бронхоспазу.

	му. 129.Пальпаторні, перкуторні, аускультативні ознаки деструкції легеневої тканини. 130.Характер харкотиння при запаленні легень і бронхів. 131.Клінічні ознаки гострої дихальної недостатності. 132.Поняття “симптом”, “синдром”. 133.Діагностичне значення життєвої ємності легень. Проби Тіффно, пікфлуометрії. 134.Характеристика зубців електрокардіограми. 135.Визначення частоти скорочень серця за електрокардіограмою. 136.Ознаки пароксизмальної надшлункової тахікардії. 137.Ознаки пароксизмальної шлуночкової тахікардії. 138.Ознаки повної атріо-вентиккулярної блокади. 139.Ознаки некрозу міокарда. 140.Диференційна діагностика болю в серці при ІХС та остеохондрозі грудного відділу хребта. 141.Особливості болю в грудній клітці при пневмотораксі, некрозі серцевого м'яза, стенокардії. 142.Особливості ціанозу при дихальній і серцевій недостатності. 143.Особливості задишки та кашлюпри патології серця. 144.Клінічні ознаки лівошлуночкової серцевої недостатності. 145.Клінічні ознаки правошлуночкової серцевої недостатності. 146.Ознаки хронічної венозної недостатності. 147.Ускладнення, які можуть розвинути у хворого з гіпертонічною хворобою. 148.Підвищення внутрішньо-черепного тиску у хворого з гіпертензією. 149.Особливості функціонування нирок при артеріальній гіпертензії. 150.Клінічні ознаки порушення функції кишок: закрепи, діарея, кишкова кровотеча, метеоризм, кишкова непрохідність. 151.Особливості виявлення синдрому підвищеної секреторної здатності шлунку. 152.Особливості виявлення синдрому ахолії. 153.Класифікація та основні причини жовтяниці. 154.Лабораторні дослідження при жовтяниці. 155.Клінічні ознаки печінкової недостатності. 156.Параклінічні методи визначення печінкової недостатності. 157.Визначення зниження інсулінопродукуючої функції підшлункової залози. 158.Особливості скарг пацієнта із цукровим діабетом. 159.Синдром мальабсорбції, його діагностика. 160.Захворювання шлунку і кишок, що супроводжуються синдромомдегідратації. 161.Механізм виникнення больового синдрому при захворюваннях шлунку і кишок. 162.Ознаки набрякового синдрому. Визначення діурезу. 163.Особливості больового синдрому при захворюванні нирок. 164.Класифікація анемій. Зміни, які виявляють при морфологічному дослідженні крові при анемії. 165.Особливості пальпації суглобів при поліартритах.
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу